

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 16.03.2017

Vår ref: 17/01876-5

Deres ref:

Hørings svar fra Borg biskop: Ordning for utpeking av biskoper

Det vises til høringsnotat fra Kirkerådet, datert 16. desember 2016.

Borg biskop oversender med dette sitt hørings svar til "Ordning for utpeking av biskop".

Borg biskop understreker at det ved utpeking av biskoper er viktig å ivareta biskopenes selvstendige rolle etter bortfallet av Kongens kirkestyre, og at ordningen må inkludere en avstemningsprosess. Ordning for utpeking av biskop berører spørsmål om maktfordeling og ledelse i Den norske kirke. Når saken utredes frem mot Kirkemøtet bør man derfor inkludere Bispemøtets uttalelse om tilsynet.

Hovedsynspunkt:

Borg biskop støtter at det innføres en ordning for utpeking av biskoper med tilsetting i eget tilsettingsorgan. Dette vil sikre biskopenes selvstendige rolle i kirkeordningen og bidra til en utjevning av maktkonsentrasjonen på nasjonalt nivå, jf dagens ordning der biskoper tilsettes i Kirkerådet. Ved tilsetting i eget organ vil det bispedømmet der biskopen skal utpekes få større medvirkning i den endelig beslutning ved at medlemmer fra det aktuelle bispedømmet tiltrer organet (jfr. forslag til regler, side 38, § 1 c).

Tilsettingsorganet bør bestå av preses, fire medlemmer valgt av Kirkemøtet og to medlemmer valgt av og fra det aktuelle bispedømmerådet. Regelverket må sikre at ikke et bispedømmeråd både nominerer og samtidig utgjør flertallet i tilsettingsorganet.

Ved tilsetting i eget organ blir det også tydelig at utpeking av biskoper forankres i to demokratisk valgte organer, bispedømmerådene og Kirkemøtet. Ordningen med et tilsettingsorgan vil også sikre at helhetskirkelige hensyn kan gis nødvendig vekt, jf en ren valgordning. Til grunn for tilsetting i et eget tilsettingsorgan bør ordningen med en bredt forankret rådgivende avstemning videreføres.

Kommentarer til elementer i høringen:

Til punkt 3.1: Nominasjon av biskop

Borg biskop støtter at dagens ordning for nominasjon av biskoper videreføres.

Det er en styrke at nominasjonen er forankret i et demokratisk valgt organ på bispedømmenivå, noe som vil sikre en nødvendig nærhet til det regional/lokal nivå.

Til punkt 3.2: Avstemningsprosedyre i nominasjonsorganet

Borg biskop mener at prøvevotering før endelig avstemning i nominasjonsorganet bør regelfestet (jf. også del 6: Forslag til regler). Dette vil sikre at det ikke oppstår en utilsiktet situasjon der en eller flere åpenbare kandidater ikke nomineres, på bakgrunn av at bispedømmerådets medlemmer regner med at andre kommer til å stemme på en forhåndsfavoritt som har vært fremhevet under rådslagningen.

Til punkt 3.3: Supplerende nominasjon eller rett til å avgi stemme på ikke-nominerte kandidater

Borg biskop støtter at ordningen med supplerende nominasjon videreføres.

Dette vil sikre et demokratisk korrektiv i tilfeller der bispedømmerådet har utelatt klare kandidater eller ikke bidratt til tilstrekkelig teologisk/kirkepolitisk bredde i nominasjonen. Det bør også være anledning til å nominere en tjenestegjørende biskop.

Ordningen med rett til å avgi stemme på ikke-nominerte kandidater bør gjeninnføres, noe som vil sikre et sterkere demokratisk supplement i tillegg til den relativt omfattende prosessen som ligger til grunn for ordningen med med supplerende nominasjon.

Til punkt 3.6: Stemmeberettigede ved rådgivende avstemning eller valg

Borg biskop støtter at det kirkelige ungdomsdemokrati må regelfestes som stemmeberettigede. Dette vil være et viktig forankring og tydeliggjøring av det kirkelige ungdomsdemokrati i en ny kirkeordning.

Borg biskop mener at menighetsrådsstemmene bør vektas etter soknets medlemstall, etter en fordelingsnøkkel (jf. høringsnotatet, side 20, fotnote 22). I et demokratisk perspektiv er det urimelig at et lite sokn har like stor innflytelse i den rådgivende avstemningen som et stort sokn.

Borg biskop mener at ordningen med at alle proster, teologiske professorer og lederne av de praktisk-teologiske utdanninger har stemmerett i den rådgivende avstemningen bør videreføres. Dette vil ivareta de helheltskirkelige hensyn i den rådgivende avstemningen, og gi en balanse i forhold til avstemningen i menighetsråd og blant vigslede ansatte i bispedømmet.

Til punkt 3.10: Spørsmål om åremål

Borg biskop støtter ikke innføring av åremål for verken biskoper eller preses.

I tillegg til den juridiske vurderingen i høringsnotatet som konkluderer med at det ikke er rettslig adgang til å tilsette biskoper på åremål, er det ingen tradisjon å operere med åremål for vigslede tjenester verken i Den norske kirke eller andre kirker det er naturlig å sammenligne oss med. I vår kirkeordning der bispedømmerådet og Kirkemøtet har en funksjonstid på fire år, vil biskopene/preses ha en viktig kontinuitetsbærende funksjon både i bispedømmerådene, Kirkemøtet og Kirkerådet. Videre vil en åremålsordning med eventuell mulighet for fornyelse på en utilbørlig måte rokke ved bispetjenestens uavhengighet.

Til punkt 4: Nominasjon og utpeking av preses

Borg biskop mener at nominasjon av preses ikke bør begrenses til tjenestegjørende biskoper. Selv om det ofte vil være en av de tjenestegjørende biskoper som vil være aktuell for tjenesten som preses, er det viktig at man prinsipielt sett ikke begrenser muligheten til også å kunne nominere andre egnede kandidater. Dessuten har presesrollen et innhold og profil som er annerledes enn det er naturlig å legge vekt hos en regional biskop (jf. Svenska kyrkan der erkebiskopen ikke behøver å ikke være biskop først).

Borg biskop mener at preses/ledende biskop bør tituleres erkebiskop, slik tilfellet er i våre lutherske nabokirker i Sverige og Finland. Preses kommuniserer dårlig økumenisk, og det er svært få kirker som bruker denne tittelen. Heller ikke ledende biskop er en tradisjonsrik kirkelig tittel.

Det er en myte at erkebiskopene i lutherske, anglikanske og katolske kirker utøver jurisdiksjon over de andre biskopene og deres bispedømmer. Erkebiskopene har i disse kirkene ikke instruksjonsmyndighet over de andre biskopene, men er «primus inter pares» («første blant likemenn»), slik Den norske kirke tenker om sin preses.

Tittelen erkebiskop vil være dekkende for hva som er nåværende preses' faktiske gjøremål, og hva kirken ønsker skal være dette embetets autoritet og posisjon i kirke og offentlighet. Tittelen er økumenisk og internasjonalt forståelig, samtidig som den i vår kirke vil knytte an til en 400 år gammel tradisjon.

Valg av tittelen erkebiskop vil signalisere at det å være en reformatorisk, evangelisk-luthersk kirke, ikke innebærer brudd i forhold til den ene, hellige, universelle kirke, men en tilslutning til det genuint apostoliske vitnesbyrd i den universelle kirke, slik dette er blitt overlevert fra kristningstiden og fram til i dag i Den norske kirke.

Med vennlig hilsen

Atle Sommerfeldt
biskop

Endre Fyllingsnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
KR - Avdeling for kirkeordning, Andreas
Henriksen Aarflot

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO

Mottakere:
KR - Avdeling for kirkeordning

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO